

УДК 78.03+782.1/784.95

DOI <https://doi.org/10.31723/2524-0447-2020-30-2-11>**Ван На**

ORCID: 0000-0001-6014-1604

здобувачка кафедри історії музики та музичної етнографії
Одеської національної музичної академії імені А. В. Нежданової
WangnaOd19@gmail.com

РЕІНТЕРПРЕТАЦІЯ «ЗАПИСОК БОЖЕВІЛЬНОГО» М. ГОГОЛЯ В ОПЕРНІЙ ТВОРЧОСТІ ГО ВЕНЬЦІНА: ВІД ЛІТЕРАТУРНОГО ПЕРШОДЖЕРЕЛА ДО ОПЕРНОГО ТВОРУ

Мета статті. Стаття присвячена розгляду принципів реінтерпретації «Записок божевільного» М.В. Гоголя й зіставлення кола образів і художніх рішень із «Щоденниками божевільного» Лу Сіня, який став основою для оперного твору Го Венцзіна. Досліджуються різні аспекти, пов'язані зі створенням образу головного героя, й особливості його втілення у творах М.В. Гоголя, Лу Сіня та Го Венцзіна. **Методологія роботи** визначається літературознавчим, текстологічним, музикознавчим аналітичним і компаративним підходами, що забезпечують детальний і всебічний аналіз творів М.В. Гоголя, Лу Сіня і Го Венцзіна як проблеми першоджерела і його реінтерпретації, що сприяє визначенню художньої та культурно-історичної своєрідності образу головного героя. **Наукова новизна** полягає у приверненні уваги до оперної творчості видатного китайського композитора Го Венцзіна і його внеску в розвиток сучасної музичної гоголіани. **Висновки.** Виявлення параметрів реінтерпретації окремого літературного твору відкриває широкі можливості для створення нових художніх обставин існування його у інших культурних контекстах. Драма душі героя «Щоденника божевільного» Лу Сіня, еволюція його психологічного стану проходять довгий шлях від кошмарних видінь до трагічного сплеску, що вказує на спадкоємність художніх принципів М.В. Гоголя, який завжди приділяв особливу увагу психологічним станам і рухам душі героя.

Водночас застосування цього методу Лу Сінем має безпосередній зв'язок із національно-культурними традиціями композитора, прикладом чого може слугувати зображення ліричних почуттів героя, які втілюються за допомогою художньо-асоціативних паралелей із місячним світлом. Це є характерною особливістю китайської культурної традиції, в якій природа завжди пов'язана з душою: світло місяця, дзюрчання річки, гілки очерету – все це символи станів душі людини. У творі Лу Сіня, а потім і в опері Го Венцзіна створюється можливість реін-

терпретації та трансляції сюжету і змісту первинного літературного джерела в інонаціональний культурний контекст.

Ключові слова: реінтерпретація літературного першоджерела, музична гоголіана, сюжет, оперна драматургія, «Записки божевільного» М. Гоголя, Го Веньцін, «Wolf Cub Village».

Wang Na, Applicant at the Department of Music History and Musical Ethnography of the Odessa National A. V. Nezhdanova Academy of Music

Reinterpretation of Gogol's "Diary of a madman" in the Guo Wenjing's opera work: from the literary source to the opera

The aim of the article. The article is devoted to the consideration of the principles of reinterpretation of "Diary of a Madman" by N.V. Gogol and the comparison of the range of images and artistic solutions with the "Diary of a Madman" by Lu Xin, which became the basis for Guo Wenjing's opera. Various aspects related to the creation of the image of the protagonist and the peculiarities of its embodiment in the works of N.V. Gogol, Lu Xin and Guo Wenjing are researched. **The methodology of the work** is determined by literary, textological, musicological analytical and comparative approaches that provide a detailed and comprehensive analysis of the works of N.V. Gogol, Lu Xin and Guo Wenjing as problems of the original source and its reinterpretation, which helps to determine the artistic and cultural-historical originality of the image of the protagonist. **The scientific novelty** is to draw attention to the opera of the famous Chinese composer Guo Wenjing and his contribution into the development of modern musical Gogoliana. **Conclusions.** Identifying the parameters of reinterpretation of a particular literary work opens wide opportunities for creating new artistic circumstances of its existence in other cultural contexts. The drama of the hero's soul of "Diary of a Madman" by Lu Xin, the evolution of his psychological state go a long way from nightmares to a tragic surge, which indicates the continuity of artistic principles of N.V. Gogol, who always paid special attention to the psychological state and the movements of the hero's soul.

However, the use of this method by Lu Xin has a direct connection with the national and cultural traditions of the composer, as exemplified by the depiction of the lyrical feelings of the hero, which are embodied through artistic and associative parallels with the moonlight. This is a characteristic feature of the Chinese cultural tradition, in which nature is always associated with the soul: the light of the moon, the murmur of the river, the branches of reeds – all these are symbols of the states of the human soul. In Lu Xin's work, and later in Guo Wenjing's opera, it is possible to reinterpret and translate the plot and content of the primary literary source into a non-national cultural context.

Key words: reinterpretation of the literary source, musical Gogoliana, plot, opera drama, "Diary of a Madman" by N. Gogol, Guo Wenjing, "Wolf Cub Village".

Ван На, соискатель кафедры истории музыки и музыкальной этнографии Одесской национальной музыкальной академии имени А. В. Неждановой

Реінтерпретація «Записок сумасшедшего» Н. Гоголя в оперном творчестве Го Вэньцина: от литературного первоисточника к оперному произведению

Цель статьи. Статья посвящена рассмотрению принципов реинтерпретации «Записок сумасшедшего» Н.В. Гоголя и сопоставлению круга образов и художественных решений с «Дневником сумасшедшего» Лу Синя, ставшего основой для оперного произведения Го Венцина. Исследуются различные аспекты, связанные с созданием образа главного героя, и особенности его воплощения в произведениях Н.В. Гоголя, Лу Синя и Го Венцина. **Методология работы** определяется литературоведческим, текстологическим, музыковедческим аналитическим и компаративным подходами, обеспечивающими подробный и всесторонний анализ произведений Н.В. Гоголя, Лу Синя и Го Венцина как проблемы первоисточника и его реинтерпретации, что способствует определению художественного и культурно-исторического своеобразия образа главного героя. **Научная новизна** заключается в привлечении внимания к оперному творчеству выдающегося китайского композитора Го Венцина и его вкладу в развитие современной музыкальной гоголианы. **Выводы.** Выявление параметров реинтерпретации отдельного литературного произведения открывает широкие возможности для создания новых художественных обстоятельств существования его в других культурных контекстах. Драма души героя «Дневника сумасшедшего» Лу Синя, эволюция его психологического состояния проходят долгий путь от кошмарных видений к трагическому всплеску, что указывает на преемственность художественных принципов Н.В. Гоголя, который всегда уделял особое внимание психологическим состояниям и движениям души героя. Вместе с тем применение данного метода Лу Синем имеет и непосредственную связь с национально-культурными традициями композитора, примером чего может служить изображение лирических чувств героя, которые воплощаются с помощью художественно-ассоциативных параллелей с лунным светом. Это является характерной особенностью китайской культурной традиции, в которой природа всегда связана с душой: свет луны, журчание реки, ветви тростника — все это символы состояний души человека. В произведении Лу Синя, а затем и в опере Го Вэньцина создается возможность реинтерпретации и трансляции сюжета и содержания первичного литературного источника в инациональный культурный контекст.

Ключевые слова: реинтерпретация литературного первоисточника, музыкальная гоголиана, сюжет, оперная драматургия, «Записки сумасшедшего» Н. Гоголя, Го Вэньцин, «Wolf Cub Village».

Актуальність теми дослідження. У композиторській творчості другої половини ХХ ст. можна спостерігати постійне зростання уваги до літературної спадщини М.В. Гоголя, у т. ч. у музично-театральній сфері, що дозволяє говорити

про важливу роль музичної «гоголіани» у сучасній світовій музичній культурі. Прикладами звернення до гоголівських сюжетів стають багаточисленні взірці музично-театральних жанрів, серед яких опери Р. Щедрина, Ю. Буцко, А. Холмінова, Г. Банщикова та ін. Літературна спадщина М.В. Гоголя надихала багатьох композиторів, театральних діячів, режисерів яскравістю та поетичністю художніх образів, рельєфністю та точністю представлених у творах персонажів. Панорама створених автором образів сягає від гостро сатиричних до психологічно занурених, тому не випадково у багатьох літературознавчих роботах письменника називали засновником сатиричного реалізму та критичного напрямку у російській літературі. Із самого входження у світову літературу першої половини ХІХ ст. й до сьогодні твори письменника привертають до себе увагу митців різних творчих спрямувань, які знаходять серед обширної творчої спадщини М. Гоголя важливі та знакові для свого культурно-історичного осередку тексти. У другій половині ХІХ ст. найбільш значущим досягненням письменника вважалися твори реалістичного спрямування; на початку ХХ ст. затребуваними були містичні й символічні мотиви гоголівської творчості; у «радянську добу» представники різних мистецьких напрямів надихалися майстерністю сатиричного пера письменника; а у другій половині ХХ – початку ХХІ ст. композитори, літератори, театральні діячі надихалися й надихаються творами з поглибленим розглядом внутрішнього світу людини, її таємних думок і психологічних станів.

Мета статті. Стаття присвячена розгляду принципів реінтерпретації «Записок божевільного» М.В. Гоголя та зіставленню кола образів і художніх рішень із «Щоденниками божевільного» Лу Сіня, який став основою для оперного твору Го Венцзіна. Досліджуються різні аспекти, пов'язані зі створенням образу головного героя, й особливості його втілення у творах М.В. Гоголя, Лу Сіня та Го Венцзіна. **Методологія роботи** визначається літературознавчим, текстологічним, музикознавчим аналітичним і компаративним підходами, що забезпечують детальний і всебічний аналіз творів М.В. Гоголя, Лу Сіня і Го Венцзіна як проблеми першоджерела і його реінтерпретації, що сприяє визначенню художньої та культурно-історичної своєрідності образу головного героя. **Наукова новизна** полягає у приверненні уваги до оперної твор-

чості видатного китайського композитора Го Венцзіна і його внеску в розвиток сучасної музичної гоголіани.

Викладення основного матеріалу. У другій половині ХХ ст. значна кількість сучасних композиторів звертається до повісті «Записки божевільного» М. Гоголя, обираючи її як літературне першоджерело свого твору. Як відомо, гоголівський текст побудований у вигляді щоденникових записів титулярного радника Поприщина. Спочатку у висловлюваннях Поприщина не спостерігається нестандартних оціночних суджень, але поступово проявляються ознаки марення й нарешті – повного божевілля, що супроводжується проявом манії величчя. «Записки божевільного» стали сюжетною основою низки оперних творів, серед яких моноопери «Записки божевільного» Ю. Буцко, В. Кузнецова, опера А. Кротова («Дня не було, числа теж»), сербського композитора Р. Станойло «Дневник једног лудака» («Записки божевільного»), «Щоденник божевільного» В.А. Кобекіна та камерна опера Го Венцзіна «Wolf Cub Village» (буквальний переклад – «Село Вовче», але цей твір іноді фігурує під назвою «Записки божевільного»).

Треба зазначити, що дві серед перелічених опер («Щоденник божевільного» В.А. Кобекіна та камерна опера Го Венцзіна «Wolf Cub Village») спираються не на текст М.В. Гоголя, а на реінтерпретацію гоголівського твору відомим китайським письменником Лу Сіня, який написав свій «Щоденник божевільного» у 1918 р. під надзвичайним враженням від повісті М.В. Гоголя «Записки божевільного». Лу Сінь є творчим псевдонімом видатного китайського письменника ХХ ст. Чжоу Шуженя, котрого вважають засновником сучасної китайської літератури [7]. «Щоденник божевільного» (『狂人日記』) Лу Сіня став першим оригінальним твором письменника, надрукованим у пекінському передовому суспільно-політичному та літературному журналі «Синь ціннянь» («Нова молодь»). Цей журнал був місцем, де тогочасні прогресивні автори висловлювали протест проти обмежень із боку феодальної культури та мертвої книжної мови веньянь, а сам твір Лу Сіня став першим прикладом використання байхуа («повсякденної мови») у китайській літературі.

Як стає відомим із багатьох історичних і літературознавчих джерел, у Китаї до 1911 р. було розповсюджене явище двомовності – паралельне існування розмовної мови байхуа

та письмової літературної мови веньянь. Внаслідок цього всі друковані джерела – книги, газети, журнали – були доступними тільки для високоосвічених і заможних верств населення, які здобули освіту у приватних навчальних закладах. Саме цю соціально-історичну й культурну нерівність прагнув подолати Лу Сінь, коли почав писати літературні твори всім зрозумілою мовою байхуа, що робить його постать надзвичайно важливою для подальшого розвитку китайської літератури [9].

Творчі погляди Лу Сіня формувалися, з одного боку, на міцному ґрунті китайської літературної традиції, адже автор отримав гарну освіту та був обізнаним у сфері класичної китайської літератури; з іншого – під міцним впливом європейської літературної традиції, якою Лу Сінь захоплювався та прагнув створювати власні переклади творів багатьох європейських письменників, у т. ч. М.В. Гоголя та Л.М. Толстого. Ці два виражені напрями естетичних уподобань китайського письменника зумовили стрічний рух між китайськими та європейськими традиційними культурними та світоглядними настановами, які наприкінці ХХ ст. стали джерелом натхнення для композиторів.

Повість Лу Сіня «Щоденник божевільного» є взірцем нового для тогочасної китайської літератури жанру, який, безсумнівно, має європейське коріння. Твір китайського письменника починається з передмови з обговоренням історії жанру щоденника (записок) у класичній літературі книжною мовою веньянь, а в основній частині твору він пропонує тринадцять щоденникових записів божевільного мовою байхуа [6].

У «Записках божевільного» М.В. Гоголя та «Щоденнику божевільного» Лу Сіня вся увага письменників сконцентрована навколо образу «маленької людини», котра має ознаки божевільного. Людина ця є «маленькою» за соціальними ознаками, оскільки займає одну з найнижчих сходинок в ієрархічній структурі суспільства та часто перебуває у вузькому й замкнутому колі своїх життєвих інтересів. Саме з темою «маленької людини» пов'язані найкращі гуманістичні традиції в літературі, адже письменники, які звертаються до цієї проблематики, пропонують задуматися про те, що кожна людина має право на щастя, на власний погляд на життя.

У розумінні Лу Сіня головне завдання його героя, його місія полягає у боротьбі з феодальним устроєм китайського суспільства, а своє завдання як письменника він вбачав у «викритті патріархального укладу та зла конфуціанського вчення про поведінку людини в суспільстві» [4, с. 226]. Ще більш рельєфно письменник висловлює свою думку стосовно підстав створення твору у листі до свого друга Сюй Шоушаня, датованому 20 серпня 1918 р.: «Колись говорили, що Китай усім своїм корінням пов'язаний із вченням про мораль і чесноти. Останнім часом подібні погляди були широко розповсюджені. Якщо виходити з цього, то читання історії дає можливість легко вирішувати багато проблем. Потім я якось випадково переглядав «Загальне свічадо» (《資治通鑒》) і зрозумів, що китайці все ще залишаються нацією людоджерів. Ось тоді я написав це оповідання» [8, с. 10].

«Записки божевільного» М.В. Гоголя мали надзвичайний вплив на творчі пошуки Лу Сіня, але цей процес виражається не тільки у спільній назві та відтворенні концепції «маленької людини», а ще й у конкретних структурно-композиційних рішеннях – у формі викладення матеріалу й характерологічних параметрах образу головного героя. Водночас, незважаючи на очевидну близькість концепцій підходів М.В. Гоголя та Лу Сіня, є й ряд унікальних рис «Записок божевільного» в авторських версіях кожного, що є результатом опори письменників на своє національне культурно-історичне підґрунтя та загальні соціальні умови існування суспільства.

Загальним для обох творів є зображення звичайних людей, через яких створюється образ «маленької людини», образ «божевільного», що повинен підкорятися суспільству та його правилам, але поруч із загальними рисами є й певні відмінності, серед яких однією з найбільш вагомих є причини божевілля головних героїв творів М.В. Гоголя та Лу Сіня. Як вказує Кун Лінжу, порівнюючи причини божевілля героїв, Поприщин у М.В. Гоголя впадає у депресивний стан і божеволіє, тому що не знаходить у собі сил більше терпіти російську бюрократію та ієрархію [2, с. 210]. «У божевільного Лу Сіня так багато ненависті до феодалізму та традиційних моральних засад», що він головним своїм ворогом бачить ті глибоко вкорінені в думках людей «традиційні феодальні ідеї, які існують понад чотири тисячі років» [2, с. 210]. Тому хоробра людина, котра висловлювала антифеодальні думки та прагнула дове-

сти їх якомога до більшої кількості сучасників, опинялася за межами суспільства, що не приймало думки про можливу перебудову феодального ладу та визнавало людину, котра проголошує їх, божевільною.

Герой Лу Сіня тлумачить лицемірство феодальної моральної концепції як «людоїдство», тому останній вигук божевільного в його оповіданні – «Врятуйте дітей, що не їли людей!» [4]. Тобто герой прагне захистити дітей, які ще не були забруднені феодальною етикою, та сподівається, що саме вони будуть здатними протистояти законам феодального суспільства. Саме цей сюжет був покладений в основу опери китайського композитора Го Веньцзінь «Wolf Cub Village» («Село Вовче»), що широко визнана у світі. Цей твір продовжує тенденцію інтерпретації-реінтерпретації ідеї М.В. Гоголя в національному ключі, спираючись на культурно-історичні та соціально-психологічні настанови китайського народу.

Проблема реінтерпретації як уточнення, а іноді й зміна смислу первісно інтерпретованої інформації неодноразово ставала предметом наукового осмислення дослідників різних гуманітарних спрямувань. Як вказує М. Максимова: «Якщо спробувати реконструювати процес впливу вже існуючих текстів культури на творчість сучасного автора або на нове художнє ціле, то за всієї різноманітності прийомів одним із провідних методів, поряд із методом інтерпретації, буде метод реінтерпретації» [5, с. 66]. Процес реінтерпретації відбувається через досить вільне тлумачення первісної інформації, що сприяє створенню нового художнього цілого, яке часто має зв'язок із базовим текстом як із одним з елементів нової системи. Прикладом такого зв'язку може слугувати назва тексту-першоджерела та головні драматургічні лінії, як це відбувається між текстами М.В. Гоголя та Лу Сіня.

Це стає основою низки заключень у роботах М. Максимової [5] та П. Волкової [1], котрі вважають, що реінтерпретація є наступною фазою в розумінні вихідної структури щодо інтерпретації та пов'язана із глибоким переосмисленням первісного художнього тексту. Таке нове розуміння нерідко пояснюється хронотопічною віддаленістю вихідного тексту та його реінтерпретації, оскільки базовий текст і його реінтерпретацію можуть розділяти багато років, і вони можуть належати різним культурам. Тож явище реінтерпретації стає актуальним на перетині культурно-історичних і суспільно-психологічних

процесів і може тлумачитися як соціокультурний феномен. Окрема людина швидше розглядається як окремиї суб'єкт, здатний здійснювати адаптацію соціальної реальності до своїх потреб, а не як належність окремої особистості до більшості. Ця думка підтверджується у працях Ю. Лотмана, який вказує, що залежність від середовища є лише однією зі сторін буття та є виразником обов'язкового нижчого рівня, а доля надзвичайної особистості полягає у протистоянні середовищу та відстоюванні духовної свободи [3, с. 23–24].

Продовжуючи думки Ю. Лотмана, П. Волкова зазначає, що явище реінтерпретації спершу передбачає необхідність активного співробітництва з боку суб'єкта сприйняття, який зі стороннього спостерігача перетворюється на одного з учасників діалогу. Тому реінтерпретація є безперервним процесом переосмислення традиції через її одночасне відновлення й руйнування, відродження й заперечення, що прямо відповідає завданню актуалізації суб'єктивності [1, с. 93].

Дослідниця підкреслює, що інтерпретаційний вид трансформації співзвучний методу реінтерпретації, у фокусі якого опиняється концептуально-змістовна, а не зовнішньо-формальна сторона первинного художнього зразка. П. Волкова вказує, що реінтерпретація є актом, що заново виробляє поняття істини, досвід реінтерпретації набуває статусу первинної художньої діяльності. Художній прототип, що послужив точкою відліку в роботі суб'єкта реінтерпретації, стає інтерпретуючою системою щодо оригінального цілого [1, с. 112]. Здійснюючи вторгнення у змістовно-смісловий пласт оригіналу, реінтерпретація завжди здійснюється під знаком ідеології, що дозволяє говорити про метод реінтерпретації як про соціокультурний феномен [1, с. 98].

Висновки. Отже, виявлення параметрів реінтерпретації окремого літературного твору відкриває широкі можливості для створення нових художніх обставин існування його в інших культурних контекстах. Драма душі героя «Щоденника божевільного» Лу Сіня, еволюція його психологічного стану проходять довгий шлях від кошмарних видінь до трагічного сплеску, що вказує на спадкоємність художніх принципів М.В. Гоголя, котрий завжди приділяв особливу увагу психологічним станам і рухам душі героя.

Водночас застосування цього методу Лу Сінем має й безпосередній зв'язок із національно-культурними традиціями ком-

позитора, прикладом чого може слугувати зображення ліричних почуттів героя, які втілюються за допомогою художньо-асоціативних паралелей із місячним світлом. Це є характерною особливістю китайської культурної традиції, в якій природа завжди пов'язана з душею: світло місяця, дзюрчання річки, гілки очерету – все це символи станів душі людини. У творі Лу Сіня, а потім і в опері Го Веньцзіна створюється можливість реінтерпретації та трансляції сюжету і змісту первинного літературного джерела в іонаціональний культурний контекст. Найбільш яскраво це виражено в інтерпретації образів природи, у т. ч. у різних образах природи та місячного сяйва.

Літературне першоджерело «Записки божевільного» М.В. Гоголя, «Щоденник божевільного» Лу Сіня й опера «Щоденник божевільного» («Село вовча») Го Веньцзіна підтверджують, що композитор як автор нового художнього тексту завдяки феномену реінтерпретації відтворює головні художні параметри й ключові драматургічні рішення твору-першоджерела, навіть коли знайомство з ним відбувається крізь призму нових прочитань і пізніших інтерпретацій.

Гоголівський текст «Записок божевільного» у другій половині ХХ ст. привертає до себе увагу багатьох митців різних національних шкіл і художніх напрямів. У музичному мистецтві ХХ ст. це пояснюється, з одного боку, інтересом до теми божевілля, з іншого – увагою до творчості Лу Сіня загалом та оригінального тлумачення китайським письменником твору М.В. Гоголя зокрема. Саме унікальне відтворення у новій художній формі кола художніх образів і глобальних соціокультурних проблем у творі Лу Сіня надихнули В. Кобекіна та Го Веньцзіна на створення оперних творів на сюжет китайського письменника. Поруч із проблемою божевілля актуальною стає і тема «маленької людини», котра у гоголівському першоджерелі трактується крізь призму сатири та гротеску, тоді як у творі Лу Сіня головне місце займає трагедійна семантика. У творі Лу Сіня, а потім і в опері Го Веньцзіна яскраво виражена можливість трансляції сюжету і змісту літературного джерела в іонаціональних музичних культурах. Через повість «Щоденник божевільного» Лу Сіня опера «Wolf Cub Village» («Село Вовче») Го Веньцзіна є гідним продовженням сучасної музичної гоголіани, в якому поєднуються генералізовані інтонації та концепційні рішення твору М.В. Гоголя з новими національно-культурними умовами й вимогами сьогодення.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Волкова П. Реинтерпретация художественного текста (на материале искусства XX века) : дисс. ... докт. искусствоведения : 17.00.09. Краснодар, 2009. 347 с.
2. Кун Линжу. Сопоставление образа «маленького человека» в русской и китайской литературе (по материалам повести Н.В. Гоголя «Записки сумасшедшего» и рассказа Лу Синя «Записки сумасшедшего»). *Актуальные проблемы лингвистики и литературоведения*. 2020. С. 210–211
3. Лотман Ю.М. В школе поэтического слова. Пушкин, Лермонтов, Гоголь. Москва : Просвещение, 1988. 352 с.
4. Лу Синь. Собрание сочинений. Москва : Госполитиздат, 1955. 424 с.
5. Максимова М. Реинтерпретация художественного текста. *Культура. Духовность. Общество*. 2013. № 7. С. 66–70.
6. 王明睿: 《狂人日记》的语言及其颠倒空间》, 鲁迅研究月刊, 2018年第11期, 第 87–92页. Ван Мінчжуй. Мова «Щоденника божевільного» та його перевернутий простір. *Lu Xun Research Monthly*. Вип. 11. 2018. С. 87–92.
7. 顾国柱: 《“拿来主义”的光辉范例--鲁迅与果戈里同名小说《狂人日记》之比较》. 南都学 坛(社会科学版). 1990年第 10卷第2期, 第40–43页 古 Гуочжу. Славний приклад використання принципу культурного переносу —порівняння творів Лу Сюня та повісті Гоголя «Щоденник божевільного». *Видання з соціальних наук. Академія Нанду*. 1990. Т. 10. № 2. С. 40–43.
8. 鲁迅: 《摩罗诗力说》, 《鲁迅全集》, 20卷, 卷 1,北京: 人民出版社, 2016年. Лу Синь. Про силу сатанинської поезії. *Лу Синь. Повне зібрання творів* : у 20 т. Т. 1. Пекін : Літературне видавництво народу, 2016.
9. 黄玉杰: 《《狂人日记》的成因述评》, 咸阳师范学院学报, 2003年第5期, 第68–70 页. Хуан Юцзе: Коментар до генезису «Щоденника божевільного». *Вісник Сяньянського педагогічного інституту*. 2003. № 5. С. 68–70.

REFERENCES

1. Volkova, P. (2009) Reinterpretation of a literary text (based on the material of 20th century art): dissertation ... Doctor of Art History: 17.00.09. Krasnodar. [in Russian].
2. Kong, Lingzhu. (2020) Comparison of the image of a “little man” in Russian and Chinese literature (based on the story of NV Gogol “Notes of a Madman” and the story of Lu Xin “Notes of a Madman”). Actual problems of linguistics and literary criticism. Tomsk. [in Russian].
3. Lotman, Yu. (1988) At the school of the poetic word. Pushkin, Lermontov, Gogol. Moscow: Education. [in Russian].
4. Lu, Xin. (1955) Collected Works. Moscow: Gospolitizdat. [in Russian].

5. Maksimova, M. (2013) Reinterpretation of a literary text. *Culture. Spirituality. Society*. 2013. № 7. P. 66–70. [in Russian].

6. 王明睿：《狂人日记》的语言及其颠倒空间》，鲁迅研究月刊，2018年第11期，第87–92页。[in Chinese] Van, Mingzhui. (2018) The language of the “*Diary of a Madman*” and its inverted space. *Lu Xun Research Monthly*. Vol. 11. [in Chinese]

7. 顾国柱：《“拿来主义”的光辉范例--鲁迅与果戈里同名小说《狂人日记》之比较》。南都学坛(社会科学版)，1990年第10卷第2期，第40–43页。[in Chinese] Gu, Guozhou. (1990) A glorious example of the use of the principle of cultural transference is the comparison of Lu Xun's works and Gogol's novel The “*Diary of a Madman*”. *Publications in social sciences. Nandu Academy*, 1990. Vol. 10. № 2. [in Chinese].

8. 鲁迅：《摩罗诗力说》，《鲁迅全集》，20卷，卷1，北京：人民出版社，2016年。[in Chinese] Lu, Xin. (2016) “On the power of satanic poetry”. *Lu Xin. Complete collection of works*. In 20 vols. Vol. 1. Beijing: People's Literary Publishing House. [in Chinese]

9. 黄玉杰：《《狂人日记》的成因述评》，咸阳师范学院学报，2003年第5期，第68–70页。[in Chinese] Huang, Yue. (2003) Commentary on the Genesis of the «*Diary of a Madman*». *Bulletin of the Xianyang Pedagogical Institute*. № 5. [in Chinese].